

ELS LLIBRES I ELS AUTORS

MARSIAS, poema d'AGUSTÍ BARTRA.
Col·lecció «Lletres», Mèxic, 1946.

És possible que aquesta obra d'Agustí Bartra no sigui justament valorada, degut a la mena d'estupor general que comporta l'exili. A criteri nostre, és una de les produccions més belles que ha donat la poesia catalana de molts anys ençà.

Heus aquí, realitzat plenament, l'encàrrec que reclamaven als nostres creadors alguns apassionats. ¿En tindran la percepció i seran tan pròdigs en l'homenatge com ho foren en la crítica? És molt possible que no, perquè *Marsias* no conté fórmules estimulants grates a determinats matisos.

Però aquest símbol altíssim del guerriller català, l'heroi lliurat a un ideal que el mena fatalment cap a la mort, amb l'intermedi dels imperatius humans, la camaraderia i l'amor, i la cadena lluminosa dels dies i de les estacions, és al nostre entendre la creació literària més notable que ha tingut com a inspiració la nostra guerra.

No hi haurà ningú, naturalment, que alteri les seves conviccions amb la lectura de *Marsias*, ni s'ho ha proposat el poeta. Però aquesta és, precisament, la seva força de permanència; enmig del nostre dolor, aquest poema és com una clariana que ens fa intuir que alguna cosa vetlla, que no ho hem perdut tot.

En Bartra s'acosta cada vegada més a les formes d'expressió que el portaran —ho creiem de tot cor— als cims més alts de la nostra poesia. Hi ha una màgia en la seva obra (com en tota la poesia veritable) que s'emporta dolçament el lector per la bellesa de les imatges, i amb aquest engany amable el sacseja a intervals, penetrant en els replècs més íntims de la seva ànima. L'equilibri perfecte entre la música de la paraula i la força evocadora, l'encís de posar els propis sentiments sota una nova llum per mandat del poeta, constitueixen la gràcia més alada d'Agustí Bartra.

Marsias té una unitat perfecta; l'intent d'assenyalar determinades parts del poema pot donar una falsa idea d'aquesta envejable plenitud. No obstant, creiem que el «Cant de *Marsias*», el «Preludi» i el «Final» enclouen tota la maduresa del moment actual d'Agustí Bartra.

En la darrera part del poema, Bartra assoleix una força expressiva que recorda Shakespeare. D'aquesta afirmació, justa o errada, n'acceptem la responsabilitat a consciència: llegint i rellegint *Marsias*, la impressió primera s'ha refermat cada vegada més. Ens consta que aquest contacte no és degut a una influència sentida o cercada. Més aviat podria atribuir-se a concepcions paral·leles; l'ambició més pura, que es fa aparent en tota l'obra poètica d'en Bartra, arriba a constituir en *Marsias*

una presència viva: ambició per la més gran bellesa de la forma, ambició en el concepte i en l'alè sostingut en cada vers, i ambició, encara, en el tema i en el marc que el ser-

veix. És significatiu que Bartra, en aquest seu moment creador, s'hagi sentit atret per la lírica heroica, amb l'afany de lliurar el missatge d'un nou accent que constitueix per a la poesia catalana un magnífic objectiu.—P. C.

NOTICIARI

¶ Signada pels senyors Josep Irla, Josep Carner, Carles Pi-Sunyer, Ferran Cuito i Rafael Tasis, ha estat cursada, des de París, una carta adreçada a distints compatriotes residents a Mèxic, recomanant-los l'adquisició del llibre *Converses Filològiques*, del mestre Pompeu Fabra, en l'edició que se n'ha fet a París, en homenatge al nostre gran gramàtic. Per si l'adquisició d'aquesta valuosa obra pot interessar algú que no hagi estat convidat especialment a fer-ho, reproduïm íntegrament la carta de referència:

«Benvolgut compatriota:

En aquests darrers anys s'ha manifestat en diverses ocasions i sota diferents formes el desig de tributar un digne homenatge a la persona de Pompeu Fabra, com a agraïment a l'obra realitzada per ell en el curs de la seva vida i com a demostració d'afecte al Mestre de tots els catalans. A Buenos Aires era publicat l'any 1943 el volum de la *Miscel·lània Fabra*, tan meritori; a França fou lliurat al Mestre un llibre amb endreces autògrafes; darrerament, a iniciativa de la revista *Quaderns*, de Perpinyà, l'editorial Ragsol realitzava una edició d'homenatge al Mestre Pompeu Fabra de la tria feta per ell mateix de les seves *Converses Filològiques*. Es tracta d'un volum de luxosa presentació, en paper de fil d'Auvèrnia, format 18 x 22,5 cm., compost a mà i imprès a dues tintes, del qual s'ha fet un tiratge exclusivament de 550 exemplars. Els cinquanta primers exemplars corresponen a les cinquanta persones que, per subscripció, han fet possible l'edició i n'han sufragat totes les despeses. La resta dels

exemplars és oferta al Mestre per tal que, amb el seu producte, pugui assegurar dignament la seva situació personal i familiar.

Hem cregut que tots els catalans escampats arreu del món que es trobessin en situació de fer un petit esforç econòmic, voldrien gustosament contribuir a fer que aquest homenatge tributat al creador del català modern tingués l'èxit i l'abast que calen. Dels 550 exemplars restants, la meitat són reservats als compradors que es troben a Catalunya. Dos-cents cinquanta poden i deuen ésser absorbits pels catalans que viuen actualment lluny de la Pàtria. I hem pensat que vós voldreu ésser del nombre i ajudar-nos en aquesta obra que és una mínima compensació del deute que tots els catalans tenim envers el Mestre Fabra. El preu que ha estat fixat per cada volum és de 20 \$ i de 40 \$ USA., valorat aquest darrer amb la signatura autògraf del Mestre Fabra. En aquests preus estan compreses les despeses de tramesa per correu certificat. Ben entès que, donada la naturalesa d'aquesta obra, són admeses totes les subscripcions superiors a aquesta xifra. L'import ha d'ésser ingressat al compte especial obert al «Banco Comercial de la Propiedad», S. A., Avenida Juárez, 90, a México, D. F., a nom de Pompeu Fabra i us preguem que comuniqui la vostra subscripció a Rafael Tasis, 10, rue Washington, Paris VIII, el qual farà la tramesa del volum corresponent.

Agraïm per endaaant l'esforç que voldreu fer per tal de donar més importància a aquesta tasca i us saludem ben cordialment».

